

ความรู้เบื้องต้น : เกี่ยวกับกฎหมายทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน

กฎหมายทะเบียนราษฎร คือ กฎหมายที่ว่าด้วยการจัดทำและดูแลข้อมูลเกี่ยวกับราษฎร เช่น การแจ้งเกิด การแจ้งตาย การย้ายที่อยู่ และการจัดทำทะเบียนบ้าน โดยกฎหมายหลักที่ใช้คือ พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

ทะเบียนบ้าน : เป็นทะเบียนที่แสดงเลขประจำบ้านและรายชื่อผู้อยู่อาศัยทุกคนในบ้านนั้น

ข้อมูลทะเบียนราษฎร : ประกอบด้วย ชื่อ-สกุล เพศ วันเดือนปีเกิด สัญชาติ ศาสนา สถานะสมรส ชื่อบิดา-มารดา

การแจ้งเกิด : เด็กเกิดในบ้าน เจ้าบ้านหรือบิดามารดาต้องแจ้งต่อนายทะเบียนภายใน 15 วัน

เด็กเกิดนอกบ้าน บิดามารดาต้องแจ้งภายใน 15 วัน

เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งจะออกสูติบัตรเป็นหลักฐานแสดงตัวเด็ก

การแจ้งย้ายที่อยู่ : ผู้ย้ายหรือผู้ได้รับมอบอำนาจต้องแจ้งออกจากบ้านเดิมและแจ้งเข้าในบ้านใหม่ภายใน 15 วัน

การแจ้งตาย : หากเสียชีวิตในบ้าน เจ้าบ้านต้องแจ้งภายใน 24 ชั่วโมง

หากเสียชีวิตนอกบ้าน ผู้ไปกับผู้ตายหรือผู้พบศพต้องแจ้งภายใน 24 ชั่วโมง

หลักการสำคัญ ข้อมูลทะเบียนราษฎรต้องถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นความลับ นายทะเบียนมีอำนาจเรียกเจ้าบ้านหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลหรือแสดงหลักฐานได้ การไม่แจ้งเหตุการณ์สำคัญตามกำหนดเวลา มีโทษปรับตามที่กฎหมายกำหนด

กฎหมายบัตรประจำตัวประชาชน กำหนดให้คนไทยต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนเพื่อใช้เป็นหลักฐานแสดงตน โดยกฎหมายหลักคือ พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

ผู้ที่ต้องมีบัตร : ผู้มีสัญชาติไทย อายุ 7 ปีขึ้นไป จนถึง 70 ปี และมีชื่อในทะเบียนบ้าน

ต้องยื่นขอมีบัตรภายใน 60 วันหลังถึงเกณฑ์

บุคคลที่ได้รับการยกเว้น : สมเด็จพระบรมราชาธิราช พระบรมวงศานุวงศ์ชั้นพระองค์เจ้าขึ้นไป ภิกษุ สามเณร นักพรต

นักบวช ผู้พิการที่ไม่สามารถไปยื่นขอได้ ผู้อยู่ในที่คุมขัง และผู้ที่ศึกษาอยู่ต่างประเทศ และไม่สามารถยื่นคำขอได้

หน้าที่ของผู้ถือบัตร : ต้องพกบัตรติดตัวและแสดงต่อเจ้าหน้าที่เมื่อถูกขอตรวจ หากไม่แสดงมีโทษปรับ

อายุการใช้งานของบัตร : บัตรมีอายุ 8-10 ปี (ขึ้นกับช่วงเวลาของกฎหมาย) เมื่อหมดอายุ หาย

หรือข้อมูลเปลี่ยนแปลง ต้องขอเปลี่ยนบัตรใหม่